

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV
PRESEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA 27. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA**

(Ljubljana, 25.april 2007)

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Prehajamo na nadaljevanje prekinjene 1. točke dnevnega reda - to je na vprašanja poslank in poslancev. V okviru te točke bo na štiri poslanska vprašanja poslancev opozicije in poslanca vladajoče koalicije odgovarjal predsednik vlade gospod Janez Janša. Prvi bo poslansko vprašanje postavil gospod Dušan Kumer. Izvolite.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predsednik vlade, spoštovana ministrica in ministri. Ko smo včeraj zvečer v parlamentu ravno dobro zaključevali s svojim delom je javna radiotelevizija osrednji dnevnik začela s šokantno novico: V parlamentu je izbruhnila nova afera, povezana s tajnimi službami. Tako naj bi imel po podatkih iz centralne aktivne evidence poslanec Dušan Kumer dosje uslužbenca Službe državne varnosti. Prispevek je pripravil ta isti novinar, te iste javne televizije, kjer ste predsednik pred kratkim v pogovoru z njim razkrivali ozadja delovanja SOVA, kjer ste kramljali in o prisluškovalnih napravah in o težavah v sami agenciji. Šokantno razkritje se je na omenjeni televiziji pojavilo, zanimivo, le dan preden sem vas predsednik vlade nameraval vprašati, kakšen vpliv imajo zadnji dogodki v SOVA - denimo domnevno nezakoniti poseg sodelavca vašega kabineta na operativno raven SOVA, na mednarodni ugled SOVA in s tem tudi na mednarodni ugled Slovenije. Želel sem vas tudi vprašati, predsednik, kako boste zagotovili ustrezno stopnjo zaupanja v SOVA s strani pristojnih partnerskih služb in s tem zagotovili tudi večjo nacionalno varnost? Tako pa smo priča že vidnim metodam politične diskreditacije tistih, ki opozarjajo na problem in tistih, ki naj bi v tem konkretnem primeru nadzirali zakonitost delovanja SOVA.

Dušan Kumer iz Podutika, to je moja malenkost, tako pred tem državnim zborom javno povem, da nisem bil nikoli na kakršenkoli način - z mojo vednostjo in privolitvijo - sodelavec nobene službe državne varnosti. Gre za očitno manipulacijo in zlorabo. Zato vas predsednik vlade sprašujem, kako boste ukrepali v primeru eklatantnega kršenja Zakona o SOVA s strani nepooblaščenih oseb in s tem pokazali, da niste na strani tistih, ki želijo na vsak način diskreditirati moje delo, delo nekaterih mojih sodelavcev in delo parlamentarne nadzorne komisije? Vnaprej se vam za odgovor zahvaljujem.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Glede na to, da je delovna skupina vlade - ki smo jo ustanovili ravno za to, da se odpravijo nekatere nejasnosti in v prihodnje preprečijo nekatere možnosti zlorab, ki so se v tej službi, žal, dogajale tudi v času po osamosvojitvi - končala delo samo v prvi točki in pripravila vmesno poročilo, ki ga je vlada sprejela na prejšnji seji, vezano na ravnanje z arhivi, lahko odgovarjam o tem delu. O ostalih zadevah bom lahko odgovarjal takrat, ko bo vlada imela pred seboj še ostale dele poročila delovne skupine ali pa poročilo v celoti.

Problem ni takšen kot bi izhajal iz tega vprašanja, da je nek državni uslužbenec, ki je odgovoren za delo Sveta za nacionalno varnost, prišel v prostor neke vladne službe. Ne vem kako naj bi to ogrozilo delo te službe. To je ravno tako, kot da bi rekli, da je recimo vstop predsednika parlamenta v pisarno šefa ene od strokovnih služb v parlamentu ogrozilo delo parlamenta. To je nekaj kar v normalni državi niti ne bi bilo treba komentirati. Tukaj pa je očitno - odkar je začela ta delovna skupina delovati - nekdo postal zelo nervozen. Skuša se odvrta pozornost javnosti od dejanskih problemov, ki se proučujejo. Na vse kriplje se zagovarjajo tudi nekateri totalitarni vzorci ravnanja podobnih služb v času pred osamosvojitvijo in, kot kaže, tudi v času po osamosvojitvi - vsaj v določenih segmentih. Prej se bodo razjasnili ti dvomi, prej bo večja tudi kredibilnost te službe.

Kar se tiče mednarodnega sodelovanja te službe mislim, da imam jaz vse podatke na podlagi katerih lahko zagotovim, da poteka normalno. Dvomi pa, da ima kdo drug v tej dvorani tudi takšne ali pa nasprotujoče podatke. Ker, če bi bilo temu res, bi bilo to nezakonito. V zvezi s tem vprašanjem lahko mirno rečem, da ni nikakršne bojzani. Kot že rečeno; prej se bodo ti dvomi odpravili, prej bo kredibilnost neomadeževana oziroma povrnjena in prej se bo možno izogniti kakršnimkoli sumom v smeri očitkov, ki jih predlagate.

Kar se tiče različnih obtoževanj kdo je bil in kdo ni bil sodelavec nekdanje Službe državne varnosti oziroma UDBA se to pri nas pojavlja zato, ker to vprašanje nikoli ni bilo razčiščeno, ker so se arhivi v času pred osamosvojitvijo do tri četrtine uničili, ker tega ni bilo možno urediti na način kot ga je uredila večina tranzicijskih držav. Zaradi tega je možnost manipulacije vedno odprta. Še ko smo bili v opoziciji, smo predlagali zakon, ki bi uredil te stvari. Ve se kdo je glasoval »za« in kdo je glasoval »proti«. To je bilo že pred skoraj desetimi leti. Ravno tisti, ki se danes pritožujejo so najbolj nasprotovali temu, da se stvari uredijo.

V tem konkretnem primeru, ki ste ga izpostavili, naj seveda rečem, da se ne čutim dolžan odgovarjati na vprašanje kaj dela nacionalna televizija. Morda je bilo to vprašanje umestno v prejšnjem mandatu, ko je bil na čelu ključnega organa te televizije vaš bivši predsednik. Takrat ste najbrž imeli takšne relacije in ste se lahko na ta način pogovarjali. Zdaj teh relacij ni več.

Obtožbe, ki se nanašajo na vaš račun, pa dejansko, po mojem mnenju, ne držijo, ker Služba državne varnosti v prejšnjem režimu pred osamosvojitvijo ni bila neka normalna državna služba, ampak je bila to politična policija, ki je bila podrejena politični stranki - edini, ki je obstajala. Se pravi, Komunistični partiji oziroma Zvezi komunistov in funkcionarji te Zveze komunistov so bili nadrejeni v tej službi, zato niso bili njeni sodelavci.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev odgovora? Izvolite, gospod Kumer.

DUŠAN KUMER: Zdaj moram najprej odgovoriti na to zadnje. Jaz sem funkcionar postal tik pred 1990-im letom, tako da še za vami. Vi ste bili prej funkcionar znotraj družbeno političnih organizacij, nad katerimi je imela patronat bivša Zveza komunistov, ampak to je za kakšno drugo debato.

Jaz se strinjam z vašo oceno, da nadzora nad tajnimi službami nikoli ni odveč. Mislim, da je pomemben in zaželen tudi strokovni nadzor vladne delovne skupine v sami instituciji kot je SOVA. Vendar pa menim, da tako parlamentarni kot vladni, kot recimo nadzor varuha človekovih pravic, mora biti v okviru Zakona o SOVA, da ne posega na operativno raven. Mi smo do zdaj v komisiji dobili samo indice, da je to lahko - nismo še zaključnega poročila sprejeli - pri nekaterih smo ugotovili, da gre za kršenje. In nenazadnje kriza v SOVA in ta pozornost v javnosti, ki se odvija na očeh domače in diplomatske javnosti, je predvsem, po mojem mnenju, posledica spornih metod in pristopa do ljudi, ki se jih namenja po sklepu vlade odpustiti - to je teh 20%. Ne pogovori, temveč neka vrsta zaslišanja, ki so večinoma že lahko onkraj legitimnosti in legalnosti, povzročajo te težave, ki smo jim danes priča v javnosti. Tako da ne gre za delo naše parlamentarne komisije, niti za delo vladne delovne skupine, ampak gre za ta odnos znotraj same SOVA tistih, ki imajo to nalogo, da ta sklep izvršijo.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala tudi za to dopolnilno vprašanje, čeprav mislim, da ni bilo vprašanje. Bilo je nekaj trditev. Kar se tiče časa pred letom 1990 in pred demokratičnimi spremembami, mislim, da ste bili funkcionar te stranke, ki je nadzorovala tajno službo in je upravljala z njo v času, ko je ta služba izvajala oziroma je pripravila aretacije po Sloveniji - med drugim tudi moje malenkosti, Borštnerja, Tasiča... Tako da, jaz teh primerjav ne bi jemal tako zlahka kot ste jih vi tukaj našli. Tudi sicer je skrajno nenavadno in zelo redko - in mislim, da tudi unikaten primer v Sloveniji - da funkcionarji nekdanje stranke, ki je bila edina na oblasti in ki so upravljali s tajnimi službami, v demokratičnem sistemu sedaj nadzorujejo službe, ki so nastale na tej podlagi. Takšnih primerov je v Evropi zelo malo. Mislim, da ga praktično ne bi našli, če bi jih iskali po evropskih parlamentih.

Kar se pa tiče vsebine vprašanja oziroma problema, ki ste ga odprli, pa mislim, da zajec tiči v drugem grmu. To, kar je ugotovila delovna skupina v zvezi z arhivi, je namreč zelo zaskrbljujoče. Osem let se krši zakon o SOVA. Še dalj časa se krši Zakon o arhivih. To ni samo neko sholastično vprašanje. Na podlagi tega, da so bili določeni arhivi nedostopni, je bilo stotinam konkretnih državljanek in državljanov te države onemogočeno uveljavljanje pravic v skladu z zakonodajo o popravi krivic, ki je bila sprejeta v tem parlamentu. Zanikane so bile njihove ustavne pravice, kršene so bile njihove temeljne človekove pravice. Prazni izgovori, češ, da v arhivu Slovenije ni bilo prostora za tovrstne arhive, ne prepričajo nikogar. V Arhivu Republike Slovenije je polno prostora za arhive iz časov fevdalizma, v zvezi s katerimi nihče ne uveljavlja nobenih pravic - vsaj jaz ne vem za noben tak primer. Za to konkretno obdobje, kjer je pa na tisoče ljudi še vedno prizadetih in iščejo svojo pravico na podlagi sprejete zakonodaje, pa je bila ta pravica zanikana ravno zaradi tega skrivanja arhivov, ki so bili locirani povsod. Samo zaradi tega, da se je zakrivala določena preteklost - ne glede na to, da je to imelo konkretne materialne, pa tudi težke moralne posledice za tisoče ljudi.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog? Izvolite, gospod Kumer.

DUŠAN KUMER: Hvala še enkrat za besedo. V okviru 246. člena našega Poslovnika, drugega odstavka, predlagam, da se državni zbor odloči, da o tem izvede razpravo na enih od prihodnjih sej.

Gospod predsednik, menim, da sva danes oba odprla številna vprašanja, ki jih ni mogoče v teh nekaj minutah - ki jih imava na razpolago, za ta medsebojen dialog - odpraviti danes. Zato pričakujem, da bo tudi vlada sama - ne glede na moj predlog - ko bo poročilo pripravljeno, predlagala državnemu zboru, da opravi to javno razpravo.

Glede nekaterih trditev, ki ste jih izrekli tudi vi, ste jih po mojem za preteklost izrekli na prelahak način. Z nekaterimi stališči, ki se tičejo predvsem torture nad ljudmi, se pa z vami popolnoma strinjam in sem že prejšnjikrat rekel, da za nekatere stvari tudi z nekaterimi sočustvujem. Zato še enkrat mislim, da delovna skupina vlade in dvoipolletno delo te parlamentarne nadzorne komisije, se ukvarja predvsem z delovanjem Sove v teh zadnjih petnajstih letih in predvsem v zadnjem času - če hočemo stvari v SOVA izboljšati. Nas, seveda - vsaj našo komisijo - ne zanima toliko delo prej. Če pa bomo govorili o arhivih, potem pa predlagam, da si v vladi tudi pogledate v arhiv, kjer je komisija, ko jo je vodil moj kolega gospod Jerovšek 2003 in 2004 vse te ugotovitve, ki so sedaj naštetje skupaj z dokumenti - kateri dokumenti, kje se nahajajo in tako dalje - bil sklenjen sporazum med Arhivom Slovenije in SOVA, da se to še nek čas hrani tam.

Še enkrat, veliko vprašanj je odprtih in zato predlagam in upam, da bo tudi vlada prišla s tem predlogom, da o SOVA in SOVA namenimo posebno sejo državnega zbora. Nemogoče je, da imamo danes situacijo, ko imamo SOVA v SOVA. Mislim, da je to največji problem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: O predlogu poslanca gospoda Kumarja, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje bo državni zbor odločil danes v času glasovanj.

Naslednji bo dr. Matej Lahovnik postavil poslansko vprašanje predsedniku vlade. Izvolite.

MATEJ LAHOVNIK: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik vlade! Zanima me s katerimi dodatnimi ukrepi namerava vlada reševati stanovanjsko problematiko mladih družin?

Namreč dejstvo je, da so se cene nepremičnin v lanskem letu v Ljubljani povečale za 15%, v Mariboru za 18%, enako na Gorenjskem, pri čemer znaša cena za kvadratni meter stanovanja v Ljubljani že okoli 3.000 evrov. Po podatkih Geodetske uprave iz baze transakcij v lanskem letu pa je bila povprečna cena tudi za starejša stanovanja že 2.250 evrov. Če povem drugače - nekdo, ki ima povprečno plačo mora kar 25 let varčevati za 80 kvadratov veliko stanovanje v Ljubljani, kar je, seveda, zelo dolga doba. Tudi zaradi tega mladi ostajajo doma do 30-ega leta in več. Iz tega pa izhajajo, seveda, ne samo ekonomski, tudi sociološki problemi. Iz tega izhaja tudi problem nizke rodnosti. Skratka, vsi ukrepi, ki jih je nekako vlada do sedaj sprejela gredo v smeri subvencioniranja mladih družin. Vendar je tudi ta subvencija, ki ste jo prejšnji teden sprejeli na vladi in znaša še 160 evrov na družinskega člana, problematična. Prvič zato, ker, denimo v primeru tričlanske družine v osmih letih to znese komaj za kvadratni meter stanovanja v Ljubljani. Drugič pa, ker deluje na stran povpraševanja in samo dodatno dviguje cene nepremičnin, medtem ko na strani ponudbe - kjer bi dodatna ponudba znižala cene nepremičnin in omogočila mladim družinam dostop do nepremičnin - pa ni bilo storjeno praktično ničesar. Še vedno ni dovolj zazidljivih stavbnih zemljišč. Očitno še vedno obstaja močan nepremičninski lobi, ki steguje svoje lovke povsod.

Moram povedati, da se v celoti zavedam, da problemi niso od včeraj - to je treba priznati. Problem se vleče že dlje časa, ampak Slovenija je še vedno tista država, kjer je razmerje med cenami nepremičnin in med dohodki družin najvišje na področju Evropske unije. Mlade družine danes enostavno s svojimi dohodki ne morejo priti do stanovanja ali stanovanjske hiše, posebej ne v prestolnici, ker so cene enormno visoke. Zato me zanima katere dodatne ukrepe nameravate izvesti, da bi rešili to stanovanjsko problematiko posebej mladih družin? Hvala.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Ta problem je možno in potrebno reševati na dveh nivojih. Eno je ustvarjanje splošnih pogojev, s katerimi se bo nepremičninski trg na ta način uredil, da bo dejansko prihajala do izraza popolnost razmerja med ponudbo in povpraševanjem glede na realne razmere. Zdaj je tukaj na tem trgu še veliko motenj, ki se v glavnem izražajo predvsem v izjemno visokih cenah, ki so v zadnjih letih enormno rasle. Ne največ od lani do letos - prej so bili tudi še večji dvigi - ampak trend še vedno ni ustavljen. K visoki ceni stanovanj, še posebej v urbanih središčih, Ljubljana tukaj izstopa.

V veliki meri prispevajo tudi dolgi in dragi postopki za izgradnjo, za spremembo namembnosti. Skratka, t.i. birokratske ovire, katerih del smo že odpravili, nekaj se jih bo še odpravilo. Nekaj pomembnih se jih bo odpravilo na podlagi zakonodaje, ki je bila oziroma bo sprejeta v letošnjem letu. To bo zagotovo pozitivno vplivalo na celoten nepremičninski oziroma stanovanjski trg, kar je tudi ključna stvar, ki jo je potrebno narediti.

Na drugi ravni so možni in potrebni specifični ukrepi. Slovenija je že pred časom ustanovila državni sklad - Stanovanjski sklad Republike Slovenije, ki naj bi prispeval k temu s konkretnimi ukrepi. Ti sicer nikoli ne bodo mogli pokriti celotnega spektra potreb, lahko pa blažijo nekatere najhujše probleme. Deloma se je to že tudi doslej dogajalo, zdaj so napor v tej smeri podkrepljeni.

Predlog sprememb in dopolnitev zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah, ki ga je vlada sprejela prejšnji teden in je bil poslan v parlamentarno razpravo, tukaj izkorišča tisti preostali manevrski prostor, ki doslej ni bil izkoriščen. Novosti so recimo pri tistem delu, kjer se omogoča subvencioniranje najema. Zelo pomembna pa je tudi novost, ki bo omogočila, da so družine upravičene do subvencije pri nakupu in gradnji tudi pri rekonstrukciji stanovanj. Tukaj je, še posebej v urbanih središčih, veliko stanovanjskih - potencialnih stanovanjskih površin, nedograjenih, neobnovljenih. Veliko, še posebej mladih družin, lahko reši svoj stanovanjski problem, ne samo z nakupom novega stanovanja ali pa z novogradnjo, ampak tudi z adaptacijo obstoječih

stanovanjskih prostorov v hiši staršev ali pa lahko najamejo takšen prostor, ga nadzidajo, preuredijo itd.. Doslej ni bilo možnosti subvencije za tovrstne posege, zdaj novi zakon to omogoča. Tudi višina subvencije, ki pripada mladi družini na družinskega člana, zdaj ne bo več določena v zakonu. Določalo se jo bo v podzakonskih aktih, zaradi fleksibilnosti in možnosti dviga oziroma prilagajanj realnim možnostim. Konkretni podatki kažejo, recimo, da se je z ukrepi na tej drugi ravni, o katerih govorim, v lanskem letu ta problem deloma omilil, tako da je bilo končnim uporabnikom v letu 2006 predano 442 stanovanj. Od tega s strani Stanovanjskega sklada Republike Slovenije 213. V lanskem letu je Sklad razpisal program sofinanciranja izgradnje neprofitnih najemnih stanovanj za lansko in za letošnje leto v višini 5 milijard. To je precej več kot prej. Sklad je sprejel tudi vrsto konkretnih korakov oziroma ukrepov za to, da se zagotovijo zemljišča, ki so cenejša, za to da bo tudi končna cena kvadratnega metra teh stanovanj lahko cenejša na lokacijah, ki ne predstavljajo ravno središča v nekih urbanih naseljih, pa so še vedno zelo atraktivne - še posebej za mlade družine.

Toliko o tem. Še enkrat poudarjam, da gre za ukrepe na dveh ravneh in da je tista prva najpomembnejša, ta pa je v veliki meri tudi vezana na sistemske spremembe, ki prihajajo v državni zbor.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev? Izvolite.

MATEJ LAHOVNIK: Hvala za odgovor. V tistem delu, ko govorite predvsem o subvencioniranju mladih družin, me predvsem skrbi tako kot sem že omenil, da bo to samo dodatno vplivalo na povpraševanje in na cene nepremičnin. Namreč, ta renta ali subvencija, ki jo država podeli mladim družinam, se takoj skozi visoke cene prelje k lastnikom nepremičnin ali pa k tistim, ki oddajo nepremičnine v najem mladim družinam. Tako da se mi zdijo ukrepi, ki delujejo na stran ponudbe bistveno bolj učinkoviti. Tukaj pa se mi zdi predvsem, da mora država in seveda tudi Stanovanjski sklad več narediti, kar se tiče ponudbe zazidljivih stavbnih zemljišč.

Predvsem pa je seveda problem tudi ta, da je v Sloveniji več kot 80% stanovanj lastniških in da tudi trg najemnih stanovanj ne deluje. Tukaj so mlade družine v posebej težkem položaju, če denimo konkurirajo na razpisih v lokalnih skupnostih za mlade družine. Denimo najbolj absurden primer, ki si ga lahko zamislimo, primer mladega para, kjer je mlada mamica v petem mesecu nosečnosti pa se ne more prijaviti na razpis kot mlada družina, ker pač otrok še ni rojen. Mladi so dejansko v položaju, da morajo biti neodgovorni, roditi otroke praktično na cesti in se potem prijaviti na te razpise.

To govorim zato, ker dejansko želim prikazati, da je položaj težak. Dejal sem, da ni od včeraj, da se ta problematika vleče praktično vse od osamosvojitve dalje, predvsem da je razmerje med cenami nepremičnin in dohodki gospodinjstev zaskrbljujoče. Osebnostno pa se mi zdi, kot sem dejal, da je ključna vloga tako države, kot lokalnih skupnosti, na strani ponudbe. Tudi z nadaljnjimi subvencijami problematike ne bomo rešili v celoti, ampak bomo samo še dodatno prilili olja na ogenj že tako visokih cen nepremičnin, posebej v prestolnici. Hvala lepa.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, vse te ugotovitve niso nove. Ravno to je pač stanje, ki ga želimo spremeniti in ga spreminjamo. Primerjava cen stanovanj kaže, da so tudi zelo velike razlike med Ljubljano in nekaterimi drugimi deli Slovenije. Pravzaprav je tako, da bolj neka regija ali bodoča pokrajina zaostaja po razvitosti za osrednjo slovensko regijo, nižja je cena stanovanj. To v veliki meri zato, ker je tam tudi manjši pritisk oziroma je manjše povpraševanje in ponudba je potem temu ustrezna.

Eden od dejavnikov, ki bo dolgoročno spremenil to sliko ali pa jo pomagal spremeniti, bo predvidena decentralizacija Slovenije. S tem, ko bo možno, da o nekaterih pomembnih vprašanjih, ki posredno ali neposredno na koncu vplivajo na ceno kvadratnega metra stanovanj, odločajo na pokrajinskem nivoju oziroma na lokalnem nivoju, bo ta instrument prišel bližje tistim, ki lahko nekaj več naredijo, ki bolj čutijo te probleme. Na koncu se bo zagotovo to odrazilo tudi v znižanju povprečne cene kvadratnega metra stanovanja v Sloveniji in večji dostopnosti teh stanovanj - tudi tam, kjer je zdaj povpraševanje daleč večje od same ponudbe. Ni pa povsod po Sloveniji tako in to tudi generira te razlike. V zvezi s tem je treba še posebej poudariti pomen aktivne zemljiške

politike. Ravno cena zemljišč v urbanih naseljih bistveno določa končno ceno kvadratnega metra stanovanja. V Sloveniji je veliko nepozidanih stavbnih zemljišč - s tem se ne gospodari najbolj racionalno. Tudi ne takrat, ko gre za zemljišča v lasti države ali lokalnih skupnosti. S prenosom instrumentov odločanja na pokrajinski nivo z državne ravni in z nekoliko boljšo koordinacijo na pokrajinski ravni, ko gre za resurse, ki jih imajo občine - tudi z razdelitvijo zemljišč, ki so danes v opravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, ker so tudi stavbna ali pa potencialna stavbna zemljišča - se bo ta problem organsko v prihodnosti bistveno lažje reševal. To bo vplivalo na večjo ponudbo, hkrati pa tudi na manjši pritisk samo na nekatere centre in s tem tudi na tako veliko povpraševanje po stanovanjih, ki generira takšne cene. Razlika med ceno kvadratnega metra stanovanja v Ljubljani in 50 kilometrov oddaljenem Kočevju je ena proti dva, kar ni samo rezultat različne stopnje razvitosti, ampak tudi prometnih povezav.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospa Barbara Žgajner Tavš bo naslednja postavila vprašanje predsedniku vlade. Izvolite.

BARBARA ŽGAJNER TAVŠ: Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani ministrski zbor, spoštovani predsednik! V začetku tega meseca ste črno na belem pripravili predlog t.i. pakta o nenapadanju vlade v času predsedovanja Evropski uniji. Takega dokumenta pravzaprav ne pozna niti ena izmed držav, ki so že predsedovale Evropski uniji.

Stroški so tudi zaradi potrebnih prostorskih in ostalih kapacitet, ogromni. Dokončna ocena le teh bo verjetno tudi vladi znana šele po končanem predsedovanju. Ampak žal, to gre, spoštovani, na račun siromašenja domače sociale. Sprašujem ali je res edini pomemben izziv za slovensko državo predsedovanje Evropski uniji? V peti točki sporazuma, ki sem ga omenila, ste zapisali »podpisniki tega sporazuma si bodo prizadevali, da aktivnosti povezane s predsedovanjem Evropski uniji ne bodo obremenjevali z notranje-političnimi razmerami in zadevami izključno notranje-političnega pomena.«

Na drugi strani ostajajo dejstva. Delno izpeljana reforma na socialnem področju, ki ima za uporabnike storitev - predvsem socialnih transferov - negativne posledice. To so pretekli teden ugotavljali tudi predstavniki vlade na seji matičnih delovnih teles v parlamentu. Pod pretvezo nujnega varčevanja v proračunu, so bili sprejeti ukrepi, ki nižajo nivo socialno-ekonomske varnosti in to za najbolj prizadete skupine ljudi. Reforma na področju zdravstva - čakalne dobe se večajo, kvaliteta javnih storitev pada, zdravniki odhajajo. Za zelo glasnimi operacijskimi mizami in kliničnim centrom je prišla nova afera imenovana Pediatrična klinika. Dobesedno zgrozila sem se ob predstavljanju stroškov - zgolj dejstvo, da bi s finančnimi sredstvi za nakup oklepnikov lahko kupili tri Onkološke inštitute. Minister Erjavec in minister Bručan se ob tem hladno nasmihata. Reforme na področju šolstva, ki bodo ogrozile sistem javne vzgoje in izobraževanja, nižajo se standardi itn. Berem: »Janša je zatrdil, da nova pokojninska reforma ni potrebna in je vlada ne načrtuje.« A danes vsi vemo, da bo do konca leta - tik pred predsedovanjem sprejet zakon, ki bo zaradi bonus točk dejansko posegel v delovno dobo. Pripravljajo se pomembne spremembe, spoštovani predsednik, ki se bodo dotaknile ključnih področij življenja v naši državi. To so notranjepolitične teme: kvaliteta življenja, zdravje, demografska slika, socialna varnost – skratka, življenje Slovencev in Slovenk.

Predsedovanje Evropski uniji je, zavedam se, nedvomno zelo velik zalogaj za Slovenijo, ampak ne sme iti na račun državljanov in državljanek naše države. Zato zgolj vprašanje, ki sem ga tudi zastavila pisno: Na kakšen način bo deloval sistem oblasti v času predsedovanja Evropski uniji

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Za čas predsedovanja Slovenije Evropski uniji ne bo spremenjena slovenska ustava. Se pravi, bo način delovanja oblasti popolnoma enak kot je bil doslej. Gre samo za to, da bo država za pol leta prevzela še dodatno obveznost, ki je obveznost vsake države članice. Če ne bi predsedovali leta 2008, bi kdaj kasneje. Vsaka novinka bo prišla prvič na vrsto v prihodnjih letih. V zvezi s tem ni nikakršnih dilem. To ni bila ponudba v smislu »ali želite predsedovati ali ne«, ker to obvezo smo sprejeli z referendumu, na katerem smo se odločili, da gremo v Evropsko unijo.

Za čas predsedovanja vlada ali največja vladna stranka - ker gre za predlog dogovora parlamentarnih strank - ne predlaga pakta o nenapadanju. Nikoli nismo uporabili te besede in tudi besedilo, ki smo ga predlagali, y ne nosi tega naslova. O paktu o nenapadanju je že lani govoril predsednik Socialnih demokratov. Kaj je točno mislil s tem, ne vem. Z naše strani nikoli nismo predlagali niti besedila s takšnim naslovom, niti besedila s takšno formo, niti besedila s takšno vsebino. Nismo v nobeni vojni, zato tudi nobenega pakta o nenapadanju ne potrebujemo. Predlagali pa smo sporazum o sodelovanju parlamentarnih dejavnikov v času predsedovanja. Tak sporazum - za razliko od tega, kar je bilo zatrjeno v vprašanju - so dosegli praktično v vseh državah Evropske unij v času, ko so ste države predsedovale Uniji. Res pa je, da tiste države, ki so predsedovale že velikokrat - nekatere šestkrat, sedemkrat - ne čutijo nobene potrebe, da bi takšen sporazum tudi podpisale, ker se je uveljavila neka praksa »fair play« - poštene igre, ki zagotavlja - in volivci to tudi sprejemajo - da se teme predsedovanja ne izkoriščajo za notranje-politične obračune.

To pa v nobenem primeru ne pomeni, da je na to vezano tudi kakšno premirje ali pa zamrznitev tem, ki so izrazito notranje-političnega pomena. Pri nas se sicer velikokrat pomeša jabolka in hruške. Tudi v tem vprašanju se je to zgodilo. Pediatrična klinika nima nič s predsedovanjem, Onkološki inštitut tudi ne, in še mnoge druge stvari. Še posebej ne tiste, ki so bile zgrajene že v prejšnjih mandatih, in ta vlada z njimi nima prav nič. Odločitev o nakupu oklepnikov je sprejela prejšnja vlada, potrdil jo je prejšnji parlament - sedanje stranke vladne koalicije so imele takrat izrazito manjšino. Samo materializiramo zaveze, ki jih je prejšnja oblast dala evroatlantskim integracijam.

Torej, predlagan je sporazum o sodelovanju parlamentarnih dejavnikom v času predsedovanja. Ne gre za enostranski sporazum, kjer bi se nekaj želelo samo od opozicije. Gre za sporazum, ki zagotavlja medsebojno informiranost, vključevanje idej vseh parlamentarnih dejavnikov v izvedbo programa predsedovanja. Vse priprave potekajo v skladu z zakonom, ki določa oblikovanje stališč v Sloveniji vezanih na sprejemanje odločitev v Evropski uniji. Veste da ima državni zbor in njegov odbor, ki obravnava zadeve Evropske unije, tukaj strateško vlogo. Enostavno je to samo poskus, da se neke normalne stvari - ki se vedno v času predsedovanja same po sebi uveljavijo v tistih državah Evropske unije, ki so že velikokrat predsedovale - uveljavijo tudi v Sloveniji. Za nič drugega ne gre. Kdor si to razlaga v tem smislu, da bi to bil nek akt ali neka zaveza, s katero se opoziciji prepove njena ustavna vloga, naj si ta tekst prebere. Nič v tem sporazumu nima veze s tem. Tudi ne bo nič narobe, če ga ne podpišemo. Ga pač ne bomo podpisali, mislim pa, da bi bil to slab signal tudi navzven. Oči Evropske unije so uprte v to kako bo Slovenija dokončala »finish« teh priprav za predsedovanje in kako bo opravila to nalogo. Smo prva nova država članica, ki je pred tem izzivom in naša ponudba je enostavno, da je to skupni izziv.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospa Žgajner želite dopolnitev? Izvolite.

BARBARA ŽGAJNER TAVŠ: Hvala lepa. Če je to slab signal za Evropo, bi bil to nedvomno dober signal za naše državljanke in državljane, ampak dovolite, predsednik, če sem zgrešila v samem poimenovanju sporazuma. Čudi me, da ste sploh znali odgovoriti in se navezati na sporazum. Verjamem pa da berete časopise. Tudi sama sem omenila t.i pakt o nenapadanju - tako so ga namreč povzeli slovenski mediji. Dovolite, da bom še enkrat poudarila - v peti točki sporazuma o nenapadanju je jasno: opoziciji se omejuje njena vloga, opozarjanje na napake vlade, ki se v končni fazi odražajo na naših ljudeh. Vlada se tudi s tem sporazumom, hočeš – nočeš, postavlja nad zakonodajno vejo oblasti.

Veste, preveč je povezanih dogodkov, da bi lahko rekla, da gre za naključje. Konec meseca marca smo predsedniki delovnih teles zakonodajne veje oblasti prejeli navodila s strani generalnega sekretarja vlade in isti dan tudi s strani predsednika državnega zbora gospoda Cukjatija kako moramo ravnati, na kakšen način lahko sklicujemo seje in katere dokumente od vlade lahko sploh zahtevamo. Preveč je povezanih dogodkov, da bi lahko rekla, da gre za naključje. In dovolite. Omenila sem pomembne notranj-politične teme. Iz vašega odgovora na moje vprašanje je bilo zaslediti zgolj odmik od realnih problemov v naši državi ni pa zaslediti mogoče kakšne so prioritete v vašem delovanju. Jaz upam, da se še vedno v prvi vrsti zavedate, spoštovani predsednik vlade, da ste predsednik Vlade Republike Slovenije in ne Evropske unije. In nenazadnje, če ste za tako konstruktiven dialog, pa mi odgovorite na preprosto vprašanje: zakaj vlada v treh letih ni pokazala konstruktivnosti, ni odgovarjala na predloge, konstruktivne predloge s strani opozicijskih strank v tem parlamentu?

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Moram priznati, da imam nekaj težav, da povežem to vprašanje s temo, ki je bila najavljena. Kot že rečeno, ne vlada ne koalicija ni predlagala nobenega »pakta o nenapadanju«, zato se tudi ne čutim pristojnega, da odgovarjam na vprašanja povezana s tem paktom. Tudi vsebina, tako kot je bila interpretirana, ne izhaja iz sporazuma, ki smo ga predlagali. Morda bi bilo dobro, da si naslednjič preberemo stvari o katerih sprašujemo.

Kar se tiče potrebe po sodelovanju pri takšnih projektih kot je predsedovanje Evropski uniji ni treba gledati samo prakso, ki se je uveljavila v drugih državah članicah Evropske unije. Lahko pogledamo tudi našo prakso iz časa vstopanja v evroatlantske integracije. Takrat smo podpisali sporazume parlamentarnih strank in poslanke in poslanca obeh narodnosti o tem, da bomo skupaj delali za te cilje. Oba cilja sta bila podoben izziv kot je tudi predsedovanje kar se naporov tiče, čeprav je to predsedovanje omejeno na pol leta, ampak tudi na leto priprav in še potem na pol leta neposrednih obveznosti dela v trojki. Tudi v drugih državah so bile različne prakse. Takrat, je Slovenija izbrala dobro pot, zato je bila tudi prva. Prvi smo šli - od držav nastalih na ozemlju bivše Jugoslavije v Evropsko unijo in NATO, zdaj tudi v Evropsko monetarno unijo.

Zagotovo je nekaj k tej hitrosti prispevala tudi politična enotnost. Mi smo bili praktično ves tisti čas v opoziciji in smo razumeli, da gre za nekaj, kar presega dnevno politiko, ter smo tiste sporazume podpisali in delali v skladu z njimi. Nekatere smo celo sami predlagali. Morda imam prevelika pričakovanja ali pa sem prevelik optimist, če podobno konstruktivno ravnanja na podobnih temah sedanja vladna koalicija pričakuje od opozicije. Naj povem še to, da na sestanku, kjer smo predstavili vsebino predloga tega sporazuma pred Veliko nočjo, ni bilo nobenega izrecnega nasprotovanja temu koraku. Tudi predsednik vaše stranke je načeloma podprl ta predlog. Načeloma je predlog podprl tudi predsednik stranke, ki je kasneje sklenila, da sporazumu ne bo pristopila. To so pač suverene odločitve, vendar primerjava med časom, ko je nekdanja opozicija podpirala vstopanje v evroatlantske integracije in med tem, kako se zdaj komentira, je pač zanimiva, ki tudi lahko da svoje rezultate.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite proceduralni predlog? izvolite.

BARBARA ŽGAJNER TAVŠ: Hvala lepa. Tudi sama bom izkoristila možnost, ki mi jo daje drugi odstavek 246. člena Poslovnika državnega zbora. Predvsem zato, ker nisem zadovoljna in verjamem, da tudi moji prenekateri poslanski kolegice in kolegi ne morejo biti zadovoljni s takšnim zavajajočim ali pa odmikajočim se odgovorom predsednika vlade.

Če želimo doseči politično enotnost, spoštovane kolegice in kolegi, bi v prvi vrsti morali doseči politično enotnost, na področju domače sociale, pa je nismo bili sposobni. Na področju zdravstva politične enotnosti tudi nismo bili sposobni doseči. In dovolite, predsednik vlade, pohvala gre seveda vam, ker ste nedvoumno mojster svojega poklica in vem, da tudi zelo, zelo dober pragmatik. Tudi ta dokument, sporazum - verjemite poznam ga. Tudi prebrala sem si ga in težko je ne-vedeti, kaj bereš, ko pa je sporazum napisan na slabih štirih straneh. Pohvale je bila vredna, če hočete, tudi vaša vloga v prejšnjem mandatu, ko ste bili še v teh klopeh kot opozicijski poslanec, in če bi danes še vedno bili v vlogi opozicije, roko na srce, takega dokumenta ne bi podpisali. Pa ne iz naslova

nekonstruktivnosti, temveč zgolj iz naslova vestnega, korektnega opravljanja svoje poslanske funkcije, v vlogi opozicije - v dobrobit državljanek in državljanov naše države.

Ocenujem, vnovič, da gre za omejevanje opozicije, omejevanje dela parlamenta. Nenazadnje, še enkrat poudarjam, da na to nakazujejo tudi navodila, generalnega sekretarja vlade in predsednika državnega zbora, ki prihaja iz vaše politične opcije. Omenili ste, da je sporazum odraz politične zrelosti in odgovornega pristopa do zaupane naloge. Dobro. Če je težnja vlade res tako čista in iskrena, potem boste ali pa bodo koalicijske poslanke in poslanci pravzaprav z veseljem podprli predlog, da opravimo širšo razpravo o tem tako zelo pomembnem vprašanju ob prisotnosti predsednika vlade - da bomo vsi skupaj konstruktivni. Jaz sem za to, zato tudi predlagam razširjeno razpravo. Veste, lahko s to razpravo opravimo tudi prvi preizkus v želji po krepitvi zavesti, da bo lahko slovenska politika dokazala ali je res sposobna igrati kot reprezentanca. Če boste podprli, spoštovane kolegice in kolegi, moj predlog, potem boste nedvomno pokazali, da ste pripravljeni konstruktivnega sodelovanja in da vam je mar tudi to, kaj se dogaja našim državljanekam in državljanom. V nasprotnem primeru pa boste sami, žal, izglasovali nezaupnico vašemu predsedniku.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanke gospe Žgajner-Tavš, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njeno poslansko vprašanje bo državni zbor odločil danes v času glasovanj.

Sedaj bo gospod Kristijan Janc postavil vprašanje predsedniku Vlade. Izvolite.

KRISTJAN JANC: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik državnega zbora. Spoštovani predsednik vlade, ministrica, ministri, kolegice in kolegi. Lep pozdrav tudi vsem obiskovalcem na galeriji državnega zbora!

Predsednik vlade, pred kratkim smo bili seznanjeni z nekaterimi ključnimi gospodarskimi in javnimi finančnimi kazalci - tako domačih kot tujih institucij. Mednarodni denarni sklad je Slovenijo kot edino novo članico Evropske unije prvič v svojem poročilu uvrstil med razvite države, kar nedvomno pomeni velik uspeh in potrjuje pravilno usmeritev ekonomskih politik. Urad za makroekonomske analize in razvoj je tudi v prihodnjih letih napovedal visoko gospodarsko rast. V letu 2007 lahko tako po spomladanskih napovedih Urada za makroekonomski razvoj pričakujemo 4,7% gospodarsko rast in 4,4% v letu 2008. Ministrstvo za finance je objavilo podatek, da je bil primanjkljaj širšega sektorja države po metodologiji ESA 95, ki služi tudi za maastrichtske kriterije od leta 2006 1,4% bruto družbenega prihodka in tako za 0,1% nižje kot leta 2005. Tudi dolg države, ki je v letu 2006 znašal 27,8% se je v primerjavi z letom 2005 znižal za 0,6% točke. Ob tem je zelo pomembno, da so tudi ostali gospodarski podatki zelo dobri. Inflacijo smo uspeli ohraniti nizko in tudi po prevzemu evra zaposlenost raste, registrirana brezposelnost pa pada. Spoštovani gospod predsednik, glede na podatke lahko z optimizmom pričakujemo, da se bo Slovenija, ki je v letu 2006 dosegla okoli 83,5% povprečnega bruto družbenega prihodka v Evropski uniji merjenega po kupni moči, z dobrim tempom približevala povprečju razvitosti v Evropski uniji.

Spoštovani predsednik, zanima me: Kako komentirate navedene podatke in kaj namerava vlada storiti še v prihodnje, da bi se takšni trendi ohranili tudi v bodoče ali pa celo izboljšali? Hvala za vaš odgovor.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. V bistvu smo nekje na začetku tretje tretjine časa ali pa v začetku tretjega polčasa, kar se tiče izvajanja reformnih ukrepov, ki smo jih sprejeli na začetku mandata in ki so vezani na Strategijo razvoja Slovenije. Podatki, ki ste jih navajali in ki so za Slovenijo primerjalno gledano zelo ugodni, deloma tudi udobni, so rezultat dveh dejavnikov. Eno: so rezultati ukrepov, ki so bili sprejeti v okviru implementacije Strategije razvoja Slovenije. Na drugi ravni pa so posledice dejstev, da je Slovenija v tem času prišla v Evropsko unijo, 1. januarja tudi v Evropsko monetarno unijo - v neko razvito okolje, kar objektivno posredno pozitivno vpliva na naš gospodarski in družbeni razvoj. Tisto, kar je izjemno pomembno, kar izhaja iz teh makroekonomskih podatkov, je dejstvo, da Slovenija ne beleži samo povečanje stabilnosti

makroekonomskega okolja in visoke gospodarske rasti, ampak beleži tudi zniževanje brezposelnosti, povečevanje zaposlenosti.

Mimogrede, sedaj ko je vlada začela z drugim krogom obiskov po slovenskih regijah vidimo ponekod - nazadnje je bilo to v Mariboru oziroma v Podravju - da se je slika v dveh letih ponekod drastično spremenila. Ravno ko gre za to razvojno in socialno vprašanje, za vprašanje zaposlenosti ali pa brezposelnosti, tam, kjer je bilo še dve leti zaznati, da je eden od glavnih problemov brezposelnost, je po dveh letih velik problem iskanje primerne delovne sile v industrijskih panogah, ki so v dveh letih postale perspektivne. To je del slovenske in širše konjunktura in ti trendi bodo po napovedih oziroma so po napovedih ugodni tudi za prihodnje srednjeročno obdobje. Tako je brezposelnost v lanskem letu znašala po metodologiji mednarodne organizacije za delo 6%, kar je najnižja stopnja od osamosvojitve naprej in gre v nekaterih profilih za problem pomanjkanja delovne sile.

To, kar obeta trajnost teh rezultatov, so nekateri drugi podatki, ki niso bili navedeni - recimo, rast dodane vrednosti v letu 2006. V lanskem letu je bila rast dodane vrednosti v slovenski proizvodnji 5,3%, kar je daleč največja rast v zadnjih 11-ih letih. To kaže na to, da ti gospodarski rezultati niso zgolj rezultat neke trgovine, ampak da so tudi rezultat večje produktivnosti, rezultat tega, da znamo z enakim delom več ustvariti.

V tej tretji tretjini bodo izvedeni še ostali ukrepi, ki so potrebni za to, da bomo obdržali in okrepili sedanje trende. V zaključni fazi so pogajanja socialnih partnerjev glede delovno pravne zakonodaje, premiki na tem področju so ključnega pomena za ohranjanje in za izboljšanje teh trendov, še posebej ko gre za gospodarsko rast. Jaz upam, da bomo lahko ustrezno zakonodajo predlagali čimbolj usklajeno še v tem polletju. Tako da, strateško gledano, smo nekje na točki, ko se je potrebno intenzivno ukvarjati tudi z vprašanjem ne samo kako več ustvariti, ker to gre kar dobro - ampak tudi z vprašanji kako zagotoviti, da bodo ti rezultati čimbolj pravično in regionalno enakomerno razdeljeni po Sloveniji. Tukaj so žal še velike razvojne razlike. Ta vlada je enega od ukrepov, da se te stvari popravijo že sprejela z novim zakonom o financiranju občin, ki deluje zelo pozitivno na zmanjševanje teh razlik. Ključni korak pa bomo skupaj naredili, če bo takšna volja v tem visokem zboru - s paketom zakonodaje o pokrajinah, ki je eden od ključnih izzivov, ki je še pred nami.